

в. „Нова Струя“

Излиза всѣка

Събота.

Годишенъ абонаментъ 4 л.

полугодишенъ 2 лева,

Единъ брой 10 ст.

НОВА СТРУЯ

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА И ПРОСВѢЩЕНИЕ

Всичко, що се отнася до вѣстника, се изпраща на адресъ: Редакция на в. „Нова Струя“ въ гр. Плѣвенъ.

За обявления се плаща по 10 ст. на дума на първата страница и по 5 стот. на четвъртата. Приставски публикации при особно споразумѣние.

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА

за

Второто полугодие на в. „НОВА СТРУЯ“.

Вѣстника и за напредъ ще излиза въ сжщия форматъ и остава съ сжщата цѣна — 4 л. годишно, 2 л. за половинъ година.

Редакцията и администрацията на вѣстника извѣстява на всички свои абонати, които не сж още платили за първото полугодие, че съ настоящия брой прѣкратава испращането на вѣстника.

Ний мислимъ, че сме изпълнили нашия дългъ къмъ всичкитѣ наши абонати, и сега тѣхенъ редъ е да направатъ сжщото.

Отъ редакцията.

Явна благодарностъ.

Учителитѣ, при Бръшлянското Основно Народно Училище, изказваме благодарността си Г-ну Първанъ Кръстеву, ж. отъ с. Бръшляница (Плѣвенско), за щедроту му подаряване на училищната ни библиотека отбрани книги на стойностъ по-вече отъ 200 лева.

18/V-1902 г. с. Бръшляница

Д. Петковъ.

небето за земнитѣ си грѣхове, твърде много (Плѣвенско)

В. Н. Велковъ.

На пътъ за Русия.

Въпвната политика на Прогресивно-Либералната Партия е извѣстна всѣкому; днешнитѣ наши управници още когато бѣха въ оппозиции на лѣво и дѣсно грѣбеха, че единствения спасителенъ пътъ е тѣсното сближаване съ Русия. Това свое твърдение, тѣ не го обусловаха на нищо друго, освѣнъ на тази признателностъ, която България трѣбва да има къмъ своята освободителка. И сега, когато тѣ сж на власт, тѣ всичко направиха и всячески се грижатъ за да можатъ не да ни сближатъ съ Русия, а да подчинатъ нашата политика подъ прямия контролъ на Русия. Това послѣдното трѣдва добръ да се заблѣжи, защото нашитѣ дипломати и политици сж тѣй хитри и далновидни, щото винаги, когато сж искали да хармониратъ нашата външна политика съ политиката на нѣкоя отъ Европейскитѣ сили, тѣ не сж правили нищо друго, освѣнъ да позволяватъ на тази държава да се мѣси въ нашитѣ вътрѣшни работи и да направлява нашата външна политика.

Днесъ, нашитѣ русофилски управници намѣриха най-згоденъ моментъ да покажатъ своята искреностъ къмъ Русия. Тържеството на Шипка и откриването на Софийския паметникъ имъ доставиха този моментъ. Може би въ тѣзи два паметници е и тѣхната сила за да се задържатъ по-дълго врѣме на власт; но въ всѣки случай, тѣ сж и ще бждатъ галени тѣ дѣца на нашитѣ управници. Днешна официална България, начело съ своя князь и своитѣ министри, ще направи най-големитѣ тържества и пиршества около тѣхъ, тамъ ще се дѣятъ българскитѣ народни пари безъ смѣтка само и само да можатъ да се задоволатъ чувствата на братска обичъ между официална България и официална Русия. А народа? Да, българския и руския народъ ще гледатъ отъ страна, единия потиснатъ отъ единъ азиатски и варварски деспотизмъ, а другия отъ алчността на своитѣ управници.

Прѣдставителитѣ на официална България

сж вече заминали за Русия не да искажатъ своитѣ благодарности къмъ народъ, чиито синове сж сложили своитѣ кости за свободата на България, а да поканятъ руския деспотъ, всичкитѣ тѣзи съновници, министри и генерали, които потискатъ и смучатъ кръвта на руския народъ. Каква скръбна ирония има въ всичко това! Тогава когато бъл. пратеници ще се покланятъ и искажатъ своитѣ благодарности прѣдъ руския царъ, то изъ хиляди и милиони руски уста ще се истръгва едно вѣчно проклятие къмъ руския деспотизмъ и руското управление.

Ний не знаемъ нищо, но намъ не ни се вѣрва, че отиването на бъл. депутация има само за мисия поканването на руския царъ да участвува на тържеството. Тази вѣра още повече се усилва отъ отиването на Военния министръ и Министръ прѣсѣдателя въ Петербургъ и отъ всеразличнитѣ слухове, които се пускатъ отъ чуждестраннитѣ вѣстници. Това всичко показва, че въ студения и мраченъ Петербургъ ще се третира въпроси отъ първостепенна важностъ за насъ, въпроси, отъ които, може би, ще зависи бждачето на България.

Отъ освобождението и до сега винаги, когато сме имали за управници русофили, когато нашата политика е била русофилска, свършвало се е съ нѣкой атентатъ противъ нашата независимостъ или съ нѣкоя политическа катастрофа. Както русофилската тѣй и асфилската политика, е била за насъ гибелна, е била политика не народна, а политика на управляващитѣ крѣгове.

Това обстоятелство на дали е принудило нашитѣ днешно управници да се позамислятъ малко повече върху своитѣ работи спрямо Русия и руската политика. Тѣ още се водатъ отъ това чувство, отъ този възгледъ, който сж имали прѣди години, тѣ още настояватъ за едно тесно сближаване съ Русия и подчиняване нашата политика подъ върховния надзоръ на руската завоевателна политика; тѣ още вѣрватъ въ обичта на Русия, но нѣка не забравятъ никого, че такива капризни майки-доброжелателки, като Русия, често пѣти отъ забрава, обичъ и силни прѣгрѣдки удушватъ своитѣ дѣца въ ржцѣтѣ си.

Константиновъ.

Реакция въ просвѣтителното дѣло.

„Свободата е залога на прогреса“.

Ако иска една страна да прогресира, ако иска единъ народъ да трѣгне въ пътъ на цивилизацията и напредъкътъ, трѣбва прѣди всичко да има свободололюбиви закони и учреждения. Гражданинъ на тази страна трѣбва да се ползуватъ съ най-широки права, да имъ се дава възможностъ свободно да прокламиратъ своитѣ уоѣждения и идеи и да иматъ достъпъ до всички държ. учреждения. И наистина, ако се обърнемъ къмъ историята на народитѣ, ще видимъ, че тамъ кждѣто законитѣ сж имали по либераленъ характеръ, кждѣто се е давало просторъ на мисълта и уоѣжденията, тамъ напредъка, културата по скоро си е пробивала пътъ. А въ страни катъ Русия, кждѣто мисълта просто е скована, затворена и ограничена, кждѣто не може да се изповѣдатъ по нови идеи, тамъ народа въ всѣко отношение е останалъ надирѣ, тамъ става едно закѣснѣване на развитието. «Дайте ни свобода на мисълта» се провикваха напредничавитѣ умоове въ Франция прѣди революцията и дѣйствиелно, тѣ съ собствената си кръвъ можаха да изкупятъ тази свобода, на която се радва днесъ цѣлия Француски народъ.

Съ горестъ на душата си трѣбва да признаемъ, че въ насъ свободата почна да се потъква още отъ денѣтъ на политическото ни освобождение. Достатъчно ще бжде да си припомнимъ само крѣвавитѣ режими, които сме приживѣли, за да имаме прѣдъ насъ картината на нашия политически животъ слѣдъ освобождението. Безъ ни най-малко гризение на съвѣстѣта, безъ никакъвъ страхъ отъ историята, съ едно пословично нахалство нашитѣ управници и политически котерии най-немиловитивно сж прѣслѣдвали, истезавали и интернирвали всичко това, което е искало да влѣе свѣстъ въ народа, да ограничи правителствени тѣ произволи и да тури начало на единъ подобъръ економически и политически животъ. Въ всичкитѣ тѣзи крѣвави режими учителя е билъ първата жертва. Зла е участъта на нашия народенъ учител, тѣжка е неговата мисия. Той е билъ мъченикъ въ турско грѣме, мъченикъ е и сега при свободна България. Народняшкия и Радославовия режимъ сж достатъчно доказателство за това. Но какво можеха да направатъ тѣ? Борбата, която водихе народния учител увѣнча се съ успѣхъ, защото тя бѣше борба народна, борба за правото и свободата. И всичко отива и се загубва въ ширекитѣ анали на човѣческата история, едно самъ жѣлѣ и имъ вѣченъ животъ, то е стрѣмленieto къмъ свободата, то е самата свобода.

Днесъ нашето управление у насъ стои прогресивно либералната партия. Тази партия, която отъ 15 години насамъ бѣше проглушила ушитѣ на хората съ своитѣ искания, която отъ толкова дългъ периодъ употребяване всички усилия за да открадне гласа на българския избирателъ—днесъ тази партия вече държи юздитѣ на управлението. Залѣгваше тя българския народъ, като му обѣщаваше, че ще прѣмахне финансовитѣ затруднения, ще намали военния бюджетъ, ще въведе по леко и справедлива даначна система, съ една рѣчь искаше да каже, че съ нейното идване на властъ, медъ и масло ще потече изъ България. Надали има друга партия, която тѣй много да е обѣщавала, когато е била въ оппозиция. Обаче, нѣколкото мѣсечно седене на властъ, прогресивната партия дойде съ своитѣ дѣла да изневерѣи на този народъ; тя въ толкова малко врѣме потѣпка всички свои принципи, които бѣше написала като девизъ на знамето си; тя си послужи съ сжщитѣ ония безчестни срѣдства, съ каквито си служеха и другитѣ партии. Разтурваха се общини, подкупваха се избиратели само и само да си осигурятъ болшинство въ Народното Събрание. Изобщо, може да се каже, че тѣ слѣдватъ сжщия пътъ, по който сж вървели тѣхнитѣ прѣдшественици и повече отъ сигурни трѣбва да бждемъ, че тѣхъ ще ги сполети сжщата участъ.

Слѣдъ всичко това, правителството готви единъ сюрпризъ за българския народъ, готви едни окови за народ. учителъ. Прогресивно-Либералната партия на чело съ своя старъ шефъ г. Цанковъ е внесла едно прѣдложение, подписано отъ 82 души, за измѣнение на нѣкой членове: «къмъ чл. 88 отъ закона за Народното Просвѣщение да се прибавятъ слѣднитѣ алинеи: учителски дружества могатъ да иматъ за цѣлъ умственото развитие на учителя и възвръщенстването му; подобрѣнение на учебното дѣло и издаване педагогически и научни журналы и книги».

«Учителитѣ и учителкитѣ иматъ право да ставатъ членове на благотворителни научни дружества, но тѣ се отчисляватъ отъ учителска длѣжностъ, ако се запишатъ въ спѣсжитѣ на политически или доктринерни партии (а старата редакция е била, социалистически дружество).

ства) или вземат участие въ тѣхнитѣ събрания и тържества (а старата редакция била — социалистически или подъ прикритото наивно име «Работнически събрания).

Къмъ чл. 44 се прибавя следната алинея: «прѣподаванията въ вечернитѣ и нѣдѣлни училища не могатъ да ставатъ безъ присъствителство на единъ отъ членоветѣ на училищното настоятелство или на общинския съветъ».

Има и други измѣнения. Напр. приблизително такова: учителитѣ се назначаватъ и уволняватъ отъ общината, но имъ се заплаща пакъ отъ общината, безъ да се спазватъ нѣкакви степени, сирѣчь заплаща имъ се толкова, за колкото се е условилъ учителя. Право за избирателъ или избираемъ за училищни настоятели има само този, който притежава крепостенъ актъ за владене на една къща. Подобно на тѣзи има много.

Ето какъвъ даръ приготвяватъ прогресивнитѣ либерали за народнитѣ учители и за просвѣтителното дѣло. Съ това мислятъ тѣ, че нанисатъ «смъртоносенъ» ударъ на свободната мисль, нѣ горчиво се мамятъ. Нека да не забравятъ тѣ, че идеята на шикъ не може да се набодне и че истинскитѣ народни учители не ще се уплашатъ отъ подобни законоположения, защото наедно съ тѣзи учители рамо до рамо ще върви и една частъ отъ съзнателнитѣ български граждани. Нѣка и самитѣ учители съзнаватъ най-посль, че само съюза и то тесния съюзъ съ тази съзнателна частъ отъ народа, ще може не само да имъ гарантира донѣкъдѣ положението и свободата, но и доближи до тази цѣль, която тѣ сж си поставили въ своята училищна дѣятелностъ. Ржавицата е хвърлена и връщание, може би, да нѣма, борбата е неминуема. Плана на реакцията е явенъ, тѣ искатъ да свържатъ мисльта, та подирѣ да свържатъ и дѣйствиата.

Нека учителитѣ бждатъ готови да посрѣнатъ това и дадатъ отпоръ на реакцията. За това може да стане само тогава, когато тѣ се сплотятъ въ единъ фронтъ, иматъ въ прѣвъ видъ, че отъ тамъ, отъ гдѣто тѣ искатъ доброто, го нѣтъ.

Ж. Ч. Анковъ.

Къмъ коя партия трѣбва да принадлежи народния учителъ.

За разрѣшението на този въпросъ трѣбва прѣди всичко да прослѣдимъ задачата на народния учителъ и послѣ пъкъ неговото положение като обществена единица.

Относително задачата на народния учителъ много е говорено и писано, та като че ли този въпросъ е вече изчерпанъ и нѣма що да се говори и пише по него. Почти всички признаватъ за учители училищна и обществена дѣятелностъ. Що се отнася до училищната му работа, то нека сега за сега я оставимъ за разрѣшението отъ педагогитѣ, а въ случая нека се посрѣмъ на подчертаната отъ насъ обществена дѣятелностъ. Тукъ не ще се спираме върху въпроса да ли трѣбва народния учителъ да проявява обществена дѣятелностъ, тъй като за насъ той е рѣшенъ въпросъ, а ще се спремъ върху разбирането на учителювата обществена дѣятелностъ. Думата «общес-

твена» е много разтеглива и затова различно се тълкува. Единъ я сваща много повърхностно и разбиратъ само образованието и възпитанието на масата, а други пъкъ много еднообразно, като игнориратъ всичко това и сърѣдоточаватъ своята обществена дѣятелностъ като агитатори на тази или онази партия. Тукъ е пуждно да се заблѣжи, че като говоримъ за обществена дѣятелностъ на народния учителъ, разбираме учителитѣ съ добро желание и исключаваме тѣзи, които сж подбуждани отъ облагоуделността на извѣстна партия. Обаче, и единитѣ и другитѣ сж въ грѣшка — първитѣ, защото е немислимо постигането на цѣльта само съ възпитанието и образованието безъ подобрене общественитѣ отношения на хората; вторитѣ, че разбраната политическа дѣятелностъ иска познания за живота и знание тѣзи научни истини, които сж необходими за всѣка една обществена — политическа работа. Първитѣ вѣрватъ, че като хората достатъчно станатъ образовани и възпитани и като изучатъ моралнитѣ дължности, то сами по себе си ще станатъ добри и несправедливостъ ще изчезнатъ. Вторитѣ, обаче, вѣрватъ или пъкъ искатъ да вѣрватъ, че причината на злото се крие въ партията и че съ смѣненето на единъ управнитѣ съ други ще се прѣмахне злото.

Несъмнена е ползата отъ първия родъ дѣятелностъ — възпитателна и образователна, обаче тя блѣдне прѣди втората — политическата, защото само чрезъ политическата дѣятелностъ може да се приложи въ живота това, което образованието и възпитанието смѣта за добро. Ние ще се спрѣмъ само върху обществено-политическата дѣятелностъ, която учителя трѣбва да води за да може той да изпълни своята обществена мисия.

Гледнщето на учителя за политическата му дѣятелностъ ще ни го даде собственото му положение срѣди обществото, обаче прѣди да опрѣдѣлимъ неговото положение, необходимо е да опрѣдѣлимъ разнитѣ видове политическа дѣятелностъ и отъ дѣ пдатъ тѣ. Безъ да се простираме на широко, ще трѣбва да приемемъ положениата, що сега обществена наука ни дава. Политическата дѣятелностъ както на отдѣлно лице, тъй и на цѣла група хора или партия се опрѣдѣля отъ това економическо положение въ което тя е поставена да дѣйствува срѣмъ други групи.

Антагонизма, който съществува днесъ между разнитѣ обществени класи и който се изразява въ борбата на пролетариата съ буржуазията, не може да не обърне вниманието на единъ общественъ дѣятелъ, а още повече на единъ учителъ. Тѣй щото само извѣстното отношение къмъ този общественъ антагонизъмъ, ще може да опрѣдѣли и тази обществена дѣятелностъ, която трѣбва да води народния учителъ.

Съвие ли се това обществено противорѣчие, та трѣбва да се свърже обществото, да се даде на

учителя е показанъ — борба съ противорѣчието и съ всичкитѣ несправедливости, които пдатъ отъ него. Но не е само това, което трѣбва да кара истинския народенъ учителъ къмъ подобна борба. Народния учителъ е повиканъ не да образова и възпита тѣзи и тѣзи дѣца, а да възпитава и обучава това младо поколение, което по-късно ще приеме на своитѣ плещи прогреса на обществото. И когото учителя вижда, че една голяма частъ отъ това младо поколение е лишено отъ всичко това, нѣма възможностъ да посѣщава училището или ако го посѣщава, то благодарение на немотията и мизерията прѣкарва единъ убийственъ животъ, който твърдѣ злѣ се отразява на неговия младъ организъмъ, не може да не помисли за унищожаването на тѣзи прѣчки, които не позволяватъ на младото поколение да изпълни своята мисия.

Така щото, щомъ учителя доде до това високо съзнание, не може да се не присѣдини въ своята обществено-политическа дѣятелностъ къмъ тази партия, която сжщо тѣй се бори да прѣмахне всичкитѣ тѣзи обществени противорѣчия и злини. Но и самото положение на народния учителъ не е розово. Той не е чиновникъ и не може да бжде такъвъ, той е обикновенъ умственъ работникъ, който продава сво-

се впродължение на 48 години, а французската буржуазия не води ли 40 годишна безпримѣрна борба? Тѣхната побѣда бѣше ли нѣкога тѣй близка, както въ частъ, когато въстановената монархия се мислише за най-сигурна? Врѣмената сж се минали, имаме добри врѣмена, въ които суевѣрието отдаваше революцитѣ на злонамѣреността на една непа хора, агитатори. Сега цѣлия свѣтъ знае, че задъ всѣко революционно сътресение трѣбва да се крие нѣкоя обществена нужда, чието удовлетворение се спира отъ приживѣлитѣ обществени институти (учреждения). Тази обществена нужда може би да не е толкова нарасла за да се чувствува тѣй дълбоко, тѣй общо, за да може да гарантира единъ бързъ успѣхъ, но всѣко опитване за да се потисне чрезъ насилне нѣма да направи нищо, освѣтъ да бѣтне нейния успѣхъ съ още по-голяма сила, догдѣто разруши всичко това, което по-рано го е спѣвало.

Тѣй щото, макаръ че ний бѣхме бити, но това, което трѣбва да правимъ за непрѣдъ, е да започнемъ отъ начало. Интервала на отсрочката, късото врѣме, което може би, ни е дадено, между края на първия и началото на втория актъ, ни дава възможностъ за една най-полезна работа: да изучимъ причинитѣ, които съсадоха изъ единъ пжтъ недавнашната революция и нейното поражение; причини, които не трѣбва да се търсятъ въ усилията, способноститѣ, грѣшкитѣ, заблуждениата или «прѣдателствата» на нѣкои отъ шефветѣ, но въ общественото положение на цѣла Европа и състоянието при което е живѣлъ всѣки отъ разбунтуванитѣ народи.

итѣ способности, посредствомъ държавата, на обществото. Той чака своята прихрана отъ своитѣ мисци и сили, както и всѣки други физически работникъ.

Отъ всичко до тука казано можемъ да заключимъ, че въвеждането и работнието за каквито и да е подобрѣния, както въ собственото учителюво положение, тъй озовици и въ учебното дѣло, ако нѣма съотношение къмъ основното положение на днешното общество, ще бжде една повърхностна работа и резултатитѣ ще бждатъ само едини палиативи. А съ палиативни мѣрки се помага на отдѣлни личности, но съ тѣхъ се не прѣмахватъ общитѣ и коренитѣ злини.

Народния учителъ трѣбва да принадлежи къмъ Соц.-Демократическата партия, не за това, че учителъ, като гражданинъ, трѣбва да принадлежи къмъ извѣстна партия, а за това, че социалистическата партия се бори да прѣмахне всичкитѣ обществени злини, да даде възможностъ на всѣкого да се развива свободно, да вкуси и тѣй отъ науката и искусството, което ни е дало до сега човѣчеството.

Басмаджиевъ.

Партизанството бѣснѣе.

Плѣвенскитѣ цанковисти започнаха нано-во да показватъ характернитѣ качества на обикновени български партизани. Тѣ не могатъ да се успокоятъ отъ факта, че голяма частъ отъ мѣстната интелигенция не върви съ тѣхъ, че порядъчнитѣ хора въ тѣхната срѣда постепенно зеха да излизатъ и да отиватъ другдѣ и че тѣ оставатъ само съ платенитѣ си службани и съ нѣкои наивни вѣрующи. Фактътъ за обѣдняване на прогресивната партия отъ истинско-интелигентни хора е толкова очевидно, щото въ Плѣвенъ тѣ рискуватъ съвсѣмъ да останатъ безъ хора, ако за тѣхно нещастие нѣкои нови политически комбинации изпатратъ вѣтъ отъ Плѣвенъ Инспектора Паскала Рачевъ и Управителя Ив. Х. Рачевъ. Въ съзнание на тая горчива истина тѣ искатъ съ силата на своето властническо влияние да възтановатъ загубения престижъ на партията си и да се избавятъ отъ всички свободно мислящи личности, на които самото съществуване, животъ и дѣятелностъ стои въ рѣзка разлика съ цѣлото егоистично направление на болшинството отъ партийнитѣ имъ членове. Тѣ тър-

сятъ опаснитѣ елементи на всѣкъ мѣжду чиновници, граждани и учители и наврѣдъ, гдѣтн имъ се чува думата, тѣ се готвятъ да внасятъ материални щети, да прѣслѣдватъ да *гонятъ изъ Плѣвенъ и Плѣвско*. За тѣхнитѣ партизански обичаи ний знаехме отдавна; ний познавахме Плѣвенскитѣ цанковисти прѣди да станатъ владѣтели на България и никога не сме мислили, че отъ тѣхъ ще излезатъ хора, достатъчно твърди за да не послушатъ гласътъ на своитѣ слабости и да слѣдватъ неуклоно основнитѣ принципи на писаната си програма. Но ний не допускахме, че ще забравятъ тѣй скоро своитѣ дължности къмъ държавата и особено, когато иматъ за ръководители двама висши чиновници и двамата съ висше образование и двамата съ претенции за солидни и порядъчни хора.

Най-прѣсния примѣръ съ рѣшението на Окржния Училищенъ Съветъ за уволнение на двама селски учители доказва, колко сж

Общо признатъ фактъ е, че неподготвенитѣ възлнения прѣвъ Февруарий и Мартъ 1848 год. не бѣха работа на отдѣлни личности, но самородни и неизбѣжни манифестации, нужди много или малко разбрани, но твърдѣ различно усѣшани отъ разлитѣ класи въ всѣка страна. При все това, когато ви изучавате причинитѣ за успѣха на контръ-революцията, ви слушате отъ всички страни невиния отговоръ, че това е тозъ или онзи господина, тозъ и тозъ гражданинъ, който е «измѣнилъ народа». Такъвъ отговоръ може да бжде вѣренъ или не, спорѣдъ случая, но въ всѣки случай той не обяснява нищо, даже не показва какъ се е случило, че «народа» се е оставилъ да го измаматъ по такъвъ начинъ. И какво окаяно бждаще ще има една политическа партия, на която цѣлия умственъ багажъ се състои въ познавание на този отдѣленъ фактъ, че гражданина А или В не о до-стоенъ за довърне.

Ислѣдванието и изложението на причинитѣ на революционното възлнение, както и тѣзи на неговото потушване, иматъ голямо значение отъ историческа гледна точка. Всички тѣзи карания, тѣзи лични и ниски взаимнообвинения, тѣзи противорѣчиви твърдения — че е билъ Маратъ или Ледру-Ролинъ, или Луй Бланъ, или всѣкой другъ членъ отъ приврѣменото правителство, или пъкъ всички заедно, които направляваха революцията къмъ подводнитѣ скали о които тя най-посль се разби — какъвъ интересъ могатъ да иматъ, какво обяснение могатъ да дадатъ на Американеца или Англичанина, който е наблюдавалъ всичкитѣ тѣзи различни движения отъ твърдѣ далечъ, за да би

Революция и контръ-революция въ Германия*)

ОТЪ Карлъ Марксъ

Германия въ прѣдвечерието на революцията.
Лондонъ, Септември 1851 год.

Първия актъ отъ разиграната революционна драма въ ху Европейския Континентъ е свършенъ. «Вчерашнитѣ сили», прѣди ораганта на 1848 год., сж на novo «сили на денътъ». И моментнитѣ владетели, много или малко популярни, приврѣменитѣ правителства, триумфиратитѣ, диктаторитѣ заедно съ своята опанка-прѣдставителитѣ, военитѣ и градскитѣ комисари, управители, сждии, генерали, офицери и салдати сж хвърлени върху чужди брѣгове и «прѣнесени отвъдъ моретата», въ Англия или Америка, за да образуватъ тамъ нови правителства in partibus infidelium, европейски комитети, централни комитети, национални комитети и да провъзгласятъ своето възлнение съ такива тържествени прокламации, каквито сж тѣзи на нѣкои държавни глави, само че по-малко въображаеми.

Едно такова знаменито поражение, каквото е това на революционната партия или по-скоро на революционитѣ партии, не може се помисли. Но какво ще рѣче това? Борбата на английската буржуазия за економическо и политическо първенство не води ли

*) Тѣзи писма сж писани отъ Маркса между 1851-52 г. за Нюйорския вѣстникъ La Tribune. Въ 1896 год. дъщерята на Маркса Елеонора ги е събрала въ едно и издала въ Лондонъ, а прѣди двѣ години Лора Лафаргъ, другата дъщеря на Маркса, ги прѣвежда и издава на Француски, отъ гдѣто и ний ги прѣвеждаме.

справедливи горнитѣ ни укори. Зимасѣ цанковиститѣ се мжчиха да накажатѣ двама учители, за дѣто съдѣйствуваха на опозицията въ послѣднитѣ избори. Тогава тѣ не успѣха да прѣмахнатѣ ненавистнитѣ тѣмъ противници и чакъ сега се заловиха за това, като повикаха на помощ Вратчанския Митрополитъ и мѣстния архиерейски намѣстникъ съ неговитѣ послушни събрания. По поводъ нѣкои дребни волности на Вълчитрънскитѣ учители Демировъ и Гюлгелиева, волности, които всѣки пльвенски гражданинъ пуца въ частнитѣ си разговори по адреса на черквата и духовенството, мѣстния архиерейски намѣстникъ по доноситѣ на единъ достоенъ неговъ братъ е назначилъ комисия за изслѣждане *дьяволското* направление зародено въ с. Вълчи Трънь. Тази комисия, по подобие на сръднѣвковитѣ попове, които едно врѣме владѣяха царствата, отива въ Вълчи Трънь да дири *еретници* и ни по вече ни уо-малко намира такива въ лицето на една учителка и на единъ учителъ. Странната опасностъ отъ новата ересь се проявила въ слѣдующитѣ още по-страшни случаи. Учителя въ единъ частенъ разговоръ съ нѣкой си селенинъ изпусналъ еретическата дума, че България не ще бѣде спасена отъ поповетѣ и че не черквата ще спаси финансиитѣ, а пѣкъ учителката имала дързостта да забѣлжи на една своя ученичка отъ недѣлното училище за постоянитѣ ѳ закѣснѣвание, «ти имашъ врѣме да ходишъ на черква, а нѣмашъ врѣме да се явявашъ на училище», комисията на облѣченитѣ въ расо инквизитори намира вината за разваляние вѣрата у тия хора, започватъ прѣписки между митрополита и намѣстничеството, между послѣдното и Вълчи Трънски попъ и въ края на тая шумна дѣятелностъ Вратчанския владика издава една бѣрза енциклика и ни по-вече ни по-малко съ християнско тѣрпѣние и християнска обичъ къмъ враговетѣ *прѣдписва* на Пльвенската Окр. Учил. Инспекция да отнѣме хлѣба на еретицитѣ. Вѣрнитѣ чада на инспекцията за да получатъ благословия отъ свѣтата дѣсница на Вратчанския митрополитъ и всеопрощение на небето за зѣтитѣ си грѣхове, твърдѣ смиренно изпълняватъ заповѣдитѣ на божия служителъ и прѣдлагатъ въ Окр. Училищенъ Съвѣтъ да се уволняватъ «еретицитѣ». Шегата на страна. Цанковиститѣ намѣриха случай да покажатъ едно лицемѣрие къмъ черквата, вѣрата и духовенството. Тѣ бѣрзо рѣшиха въпроса и уволниха Димитровъ отъ Пльвенска околия, а Г-на Гюлгелиева отъ цѣлия учебенъ окръгъ. Уволнила ги за да спасятъ вѣрата и това рѣшение подписаха тия, които никога не сж биле религиозни и на които политическата дѣятелностъ и личния животъ прѣдставляватъ пълно отрицание на една истинска набожностъ. Уволниха ги тия, които никога не сж изпуцали случай да злословятъ сръпцу духовенството и които, никога, освѣнъ при официални празници, не стѣпатъ въ черква.

Кой може да повѣрва, че църквата сж защищавали тия хора, когато на всѣки много

добрѣ сж извѣстни мѣстнитѣ имъ за нея? Кой може да повѣрва, че медици, юристи и математици искрено сж почувствали нужда да защитятъ вѣрата, когато тѣ за нея сж забравяли още прѣзъ първия денъ на студенческия си животъ? И кой не ще повѣрва че въ цѣлата тази история не е тамъ сѣсно чисто политическия мотивъ? Кой може да повѣрва, че намѣренията на училищния съвѣтъ сж биле чисти, когато за всички подобни учителски прѣдрѣшения закона прѣдписва училищната властъ сама да излѣдва работитѣ и когато послѣдната нищо не е направила за да изпълни длѣжноститѣ си къмъ закона за народното просвѣщение и произходящия отъ него правилникъ? Ако Вий имате добри намѣрения защо не изслѣдвахте случката на самото мѣсто, защо не делегирахте вашитѣ инспектори да изучатъ работа въ с. Вълчи Трънь, тѣй както изрично прѣдписватъ членове 5-й и 6-й отъ «правилника за уволненията», защо Вий се основахте само върху доноситѣ на единъ владика и нарушихте буквата и духътъ на закона? Ако вашитѣ обвинения бѣха справедливи, защо вий се побояхте да потърситѣ оправдание въ самия законъ и напълно го игнорирахте?

Ний съ пълно уважение бихме се отнесли къмъ единъ подобенъ актъ, ако той бѣше извършенъ отъ искрено вѣрующа, но ний не можемъ да не издигнемъ нашия гласъ на възмущение и протестъ при случая, когато лицемѣрието е взело върхъ и когато партизанския интересъ е билъ покритъ затъ булото на една фалшива набожностъ. Ний не можемъ да издигнемъ нашия гласъ на протестъ сръпцу единъ чисто политически актъ, насоченъ явно сръпцу принципа за свободната свѣстъ и за свободното религиозно убѣждение. Цанковиститѣ нѣмаха смѣлостта да кажатъ открито, че не могатъ да тѣрпятъ противници между учителитѣ и за това се скриха задъ тѣрба на духовенството и вѣрата; тѣ нѣмаха смѣлостта да кажатъ, че не тѣрпятъ хора съ свободна свѣстъ, за това си туриха по една митра на главата и се явиха солидарни съ възгледитѣ на единъ свѣтогорски калугеръ, възпитанъ въ традицитѣ на едно нетолерантно сѣсловие и задѣлженъ да призовава небеснитѣ грѣмове сръпцу отрицателитѣ на божествения авторитетъ. Тѣ нѣмаха далновидността да разбѣратъ, че не двама или двацѣтѣ младежа разслабватъ силата на тѣхната партия, а тѣхнитѣ насполучливи дѣяния, тѣхната *неискреностъ*, и тѣхната слабостъ да дѣйствуватъ съгласно принципитѣ на своята непрѣдвѣдчива програма и за това въ своята жестокостъ посѣгнаха върху коравия залѣкъ на двама народни труженци, които цѣли години сж се бѣхтили да просвѣщаватъ една полуинертна маса, да ѳ отварятъ вечерни и недѣлни училища, да разбиятъ своето здравие и своя животъ за обществена полза. Такава черна неблагодарностъ не може освѣнъ да прѣдизвика нашитѣ симпатии къмъ пострадалитѣ учители и нашето дълбоко възмущение отъ дѣйствиата на партия, която е виртуозна само въ съчиняване адреси къмъ царе, князе и патриарси.

Ив. Миревъ.

можатъ да различни подробноститѣ на операциитѣ? Нито единъ човѣкъ съ своя здравъ разумъ нѣма да повѣрва нѣкого, че единадесетъ лица, отъ които болшинството е твърдѣ слабо надарено както къмъ вършене добро, тѣй и зло, би могли въ продължение на три мѣсеца да съсипатъ единъ народъ отъ 36 милиона, ако тѣзи 36 м. хора не бѣха тѣй сжщо отбити отъ правия пѣтъ, както и единадесѣтъ. Но какъ се е случило, че 36 м. хора, отъ които една частъ се лута въ тъмнината, бѣха изъ единъ пѣтъ повикани сами да опрѣдѣлятъ пѣтъ, който ще слѣдватъ, какъ тѣ сж се отклонили и какъ тѣхнитѣ стари водители можаха за единъ мигъ отново да взематъ управлението —ето къмъ кое се свежда въпросътъ.

Ако ни да се опитваме да изложимъ на четцитѣ на La Tribune причинитѣ, които, като сж прѣдизвикали германската революция, сжщо тѣй неизбежно сж довели потушаванието ѳ въ 1849 и 1850 г., но не може да се очаква отъ насъ да напишемъ пълната история на тѣзи събития, които сж се извършили въ тази страна. Слѣднитѣ събития и оцѣнката на бѣдацитѣ поколения ще да покаже коя частъ отъ този купъ факти, повидимому случайни, разнообразни и несвързани, трѣбва да съставлява частъ отъ всемирната история. Частътъ още не е дошелъ за подобна работа, трѣбва да се държимъ въ границитѣ на възможното и да бѣдемъ доволни, ако ний сполучимъ да откриемъ сжщиятѣ причини, основани върху неоспорими факти, за да обяснимъ главнитѣ събития и различнитѣ колибания на това движение и покажемъ направлението, което, може би, недалечното бж-

даще избухване ще даде на германския народъ.

Първо, какво бѣше положението на Германия въ момента, когато избухна революцията?

Състава на различнитѣ класи на народа, които съставляватъ основата на всѣка политическа организация, бѣше много по-сложенъ въ Германия, отколкото въ другитѣ страни. Тогава когато феодализма въ Англия и Франция бѣше или сѣвършено унищоженъ или пѣкъ докаранъ до незначителни форми, както въ първата отъ горнитѣ страни, отъ една богата и силна буржуазия събрана въ столицата, то феодалната германска аристокрация бѣше съхранила много отъ своитѣ стари привилегии. Феодалното право на подчиненостъ сжществуваше почти навредъ. Поземленитѣ владетели бѣха съхранили даже сждебната властъ върху своитѣ зависими. Лишени отъ своитѣ политически права, правото на контролъ върху князетѣ, тѣ бѣха запазили почти цѣлата върховна властъ отъ сръднитѣ вѣкове върху селянитѣ отъ своитѣ владения тѣй добрѣ, както и освободението отъ такси. Въ извѣстни мѣстности феодализма бѣше въ по-добро състояние, отколкото въ други, но никѣдъ той не бѣше унищоженъ сѣвършено, съ исключения на левия брѣгъ на Рейнгъ. Тази феодална аристокрация, тѣй многочислена тогава, а въ нѣкой мѣста твърдѣ изобилна, бѣше смѣтана официално като първо сѣсловие въ страната. Отъ нея излизаха вишитѣ правителствени чиновници и почти исклучително офицеритѣ.

Германската буржуазия не бѣше тѣй богата и сплотена както французската или английската. Старото манифактурно производство бѣше съсипано отъ

Едно прѣстѣпление.

Въ борбата, която се водеше между правителството и опозиционитѣ групи по Фирмилиановия въпросъ, се извърши едно прѣстѣпление отъ страна на нашитѣ лѣжеконституционалисти. И това прѣстѣпление прѣмина мѣлкомъ въ нашия печатъ. Само социалиститѣ въ Нар. Събрание, истинскитѣ защитници на народнитѣ правдини, издигнала своя слабъ гласъ за да защитатъ поругания народенъ суверенитетъ.

Шефетѣ на Демократическата, Стамбулската, Народната и Радославската Партии писмено сж се отнесли до княза за да се намѣси въ дѣлата на правителството и го принуди да *дѣйствува* по-енергически противъ ржкополаганието на Фирмилиана.

Този фактъ колкото и да е нищоженъ въ друго врѣме, обаче сега, когато заседава Народното Събрание, когато народния суверенитетъ е въ дѣйствиѣ, шефетѣ на горнитѣ партии, които сж въ сжщото врѣме и депутати, да отидатъ и молятъ княза да се намѣси въ работитѣ на Събранието, е повече отъ прѣстѣпение. Това показва, че шефетѣ на всичкитѣ тѣзи фалирали партии или нѣматъ понятие отъ парламентаренъ и конституционенъ животъ или пѣкъ заслѣпени за властъ отиватъ сами да си турнатъ ржцѣтъ подъ камъка и да оронватъ народния суверенитетъ.

Но горното прѣстѣпление не се състои само въ това, защото това не сж шефетѣ, които сж поднесли писмото до княза, а сж прѣдставителитѣ на парламентарната опозиция, исклучай социалиститѣ и младитѣ демократи. Една парламентарна опозиция да прибѣгва за помощъ до държавния глава, да иска неговата поддръжка, когато има всичкитѣ сръдства за борба, както въ Народ. Събрание, тѣй и отъ вѣнъ, всичко това не показва нищо друго, освѣнъ пълно незначитание народа и неговитѣ правдини.

Да, господа, ви знаете, че нѣма кой да ви тѣрси смѣтка и си позволявате всичко, ви сами признавате, че най-силния факторъ въ нашето управление е княза, че за васъ народа е нищо, че ви се надсвиватъ на този народъ, които ви е пратилъ тамъ да изразитѣ неговата воля; ви сами признавате, най-сетнѣ, че чувствувате вашата смъртъ, че ви сте неспособни да се борите чрѣзъ народа за народа, че ви обичате тѣмнитѣ кюшета и царскитѣ палати, но не и откритата и смѣлата борба. На добъръ ви часъ.

Идете, съединете се по-скоро съ княза, тогава народа ще знае, че е самичакъ и ще знае съ кого да се бори.

Народенъ приятелъ.

Дописка отъ с. Угърчинъ (Ловченска околия)

Кмета на селото ни съвсѣмъ е забравилъ своитѣ длѣжности, което се вижда на слѣдующитѣ факти;

1) Настоящия прѣдприемачъ на «интизапа», Ст. В. Бодзалжи, въпрѣки изричното забранение въ поемнитѣ интизапски условия, вѣнъ отъ слѣдующото му се

въвежданието на парата и скорото распространяване и надмощие на английската индустрия. По-новитѣ индустрии, създадени подъ влиянието на Наполионовата континентална система, въведени въ нѣкой мѣста на страната, не можаха да замѣстатъ загубата отъ старитѣ и не бѣха достатъчни да дадатъ на индустрията едно таково голѣмо влияние за да принудятъ правителствата, които сж тѣй ревниво къмъ всѣко увеличаване на богатствата и къмъ друго могѣщество, отколкото това на знатнитѣ, да зачита нейнитѣ нужди. Ако Франция стѣмъ побѣдоносно да води своята копринена индустрия въ продължение на 50 години, прѣкарани въ революции и война, то Германия въ продължение на сжщото врѣме, изгуби своята памучна индустрия. Манифактурнитѣ окръжи бѣха малко, разпрѣснати и разположени много навѣтрѣ въ страната и тѣй като тѣ си служиха обикновено съ чуждестрани пристанища, холандски или белгийски, за вносъ и износъ, то тѣ имаха малкъ или почти никакъвъ общъ интересъ съ голѣмитѣ пристанищни градове на Балтийското море и Сѣверното море. Прѣди всичко тѣ не можаха да създадатъ голѣми манифактурни и търговски центрове, като Парижъ и Лионъ, Лондонъ и Манчестеръ. Тази закѣсненостъ на германската индустрия се дължи на различни причини, но има двѣ, които сж достатъчни да ѳ обяснатъ: много малкото благоприятно географическо положение на страната, отдалечението ѳ отъ Атлантическия окнянъ, който е станалъ главенъ пѣтъ на всесвѣтската търговия, и постояннитѣ войни въ които Германия бѣше ангажирана и които сж се про-

по закона възнаграждение, позволява со да взема по 20 ст. за всяко свидетелство. На многобройните оплаквания за това безбожно скубание селянина от тоя прѣриемачъ, които прѣди години 20-30 лв. съблече голъ едного нещастника, г. кемата съвсѣмъ и не обръща внимание, защото у Бозаджията има хубаво мастика.

2) Извѣстниятъ богатши Дико Н. Шейредовъ, който загуби всички общин. мѣста около «Горникъ», като изказа претенция и дадъ нова, кждѣто става сел. пазаръ, не се спрѣ и по-нататъкъ: милостта му възползванъ отъ положениеието си, като оличински свѣтъникъ, държащъ здраво кметската юзда, прѣди нѣколко деня започна постройката на кафене на хубавия общин. площадъ срѣщу домътъ на К. Русковъ. На Шейредовитѣ распорѣжания кмета работелно се подчинявалъ, понеже кметликътъ на послѣдний е яко свързанъ съ волята на първий, ето защо нѣма кой да въпрѣпестува на грабительския му инстинктъ.

3) Кметътъ забрани обработването за въ бждаще на 100-на дк. ниви—частъ отъ обширната ни мѣра, отъ които не само нѣколко бѣдни сѣмейства искароваха прѣдпитанието си, но и общината добиваше ежегоденъ доходъ отъ 1000-1200 лв. А това се направи съ цѣль, за да иматъ по-обширни пасища за добитъкъ си нѣколкообщин. свѣтъници.

4) Сжщия кметъ е получилъ отъ държ. бирникъ 1500 лв. — кирия по прѣвозване прѣзъ 1900 год. десѣтъчнитѣ храни, за да бждатъ раздаени на киражитѣ селяни; обаче, и до сега нищо се прѣдаватъ по принадлежностъ, които сж употребени за нѣкои общин. цѣль, напр. за поправка на порутеното ни училище, както шо се е канилъ да стори.

А сега той (кмета) си строи кжца; ний на всички бивши кметове въздигнахме кжци дюкени, като сараи (дѣланитѣ камъне въ основитѣ на Бозаджиянъ ханъ сж прѣфарани леплатно отъ угърчинци отъ 3 ч. расояние,) та какво би било ако постегнемъ и сегашния?

Че изчерпватъ ли се калпавитѣ му работи, за да се помѣстятъ въ единъ вѣстникъ?

За всичко тоа сж едно обширно заявление, съ което се иска благащия на общин. свѣтъгъ, е донесено на надлѣжни власти; обаче, и тѣ си правятъ огулушки, види се, за туй, защото въ Угърчинъ, кой знае какъ, нѣма прѣвѣрженици на нинѣвластующата партия, които биха ускорили исканията на 600—700 д. избиратели, а безъ подобни посрѣдници нищо не ставало. Убѣдихме се!

Владиковъ.

Селски грабени

Между другитѣ злоупотрѣбления, които получихме въ редакцията за Цвѣтко Мачовъ

дѣлжавали, въ нейната територия, отъ XVI вѣкъ до ри до наши врѣме. Липсването на маси, а особено на маси сплотени ведно, не позволяваше на герм. чеката буржуазия да добие това политическо надмощие, което английската буржуазия имаше още отъ 1688 год. и французската извоюва въ 1789 год.

И при все това, отъ 1815 год., богатствата, а заедно съ тѣхъ и политическото влияние на германската буржуазия, се увеличаваха постоянно. Правителствата бѣха принудени, противъ своята воля, да се подчинатъ, ако не прѣдъ друго, то поне прѣдъ най-непосрѣдственитѣ нейни интереси. Даже може да се каже, че отъ 1815 год. до 1830 год. и отъ 1832 г. до 1840 год. всѣка частица отъ политическото влияние, слѣдъ като бѣше дадена на буржуазията въ конституциитѣ на малкитѣ държавици, бѣше наново вземана прѣзъ периода на политическата реакция спомената по-горѣ, че всѣка частица отъ това влияние бѣ замѣнено съ отстъпване на нѣкое практическо преимущество. Всѣко политическо поражение на буржуазията водеше слѣдъ себе си една побѣда въ търговския законъ. И наистина, покровителствената пруска тарифа отъ 1818 год. и създаването на Zollverein (митнически съюзъ) (1) имаше друго значение за германскитѣ търговци и манифактурджии, отколкото съмнителното право да изказватъ въ камарата на нѣкое малко херцогство своето недовѣрие на министритѣ, които се подиграватъ съ тѣхнитѣ вотове.

Заедно съ увеличаването на богатството и разширяване на своята търговия, буржуазията въде, че развитието на своитѣ най-сжществени интереси е спънато отъ политическата организация на страната, раздѣлена безцѣлно на 36 княжества съ противоположни стремления и прищевки; отъ феодалнитѣ вериги, които спѣваха нейната търговия и земледѣлие; отъ стеснителния надзоръ, който се упражняваше върху всичкитѣ доброволни съглашения отъ една колкото невежа, толкова и надмена аристокрация. Въ сжщото врѣме разширяването и укрепването на Zollverein (митнически съюзъ), общото въвеждане на парата въ пжтнитѣ съобщения и увеличающата се вътрѣшна конкуренция сближиха търговскитѣ класи отъ различнитѣ княжества и провинции, обединиха тѣхнитѣ интереси и съсредоточиха тѣхната сила. Естествено то слѣдствие отъ всичко това бѣ прѣминаването на тѣзи класи къмъ страната на либералната оппозиция и благополучния изходъ на германската буржуазия отъ първата сириозна борба за политическа властъ. Това промѣнение може да се забѣлжи още отъ 1840 год., отъ епохата, когато пруската буржуазия взе ржководството на движението на буржуазията въ Германия. Ний ще се повърнемъ върху това движение на либералната оппозиция отъ 1840—47 год.

(Слѣдва).

въ качеството си на кметъ въ с. Бѣглежъ, ще изнесемъ за сега само двѣ:

1. Цвѣтко Мачовъ въ кметствуването си отъ 1890—1894 год. е събралъ прихода $\frac{1}{3}$ частъ, отъ общинскитѣ ниви, находящи се въ мѣстността момичи и го е хвърчилъ въ собствения си хамбаръ, безъ да го е продавалъ на пусиченъ търгъ. Всичко е прибралъ общински пари 244 лева.

2. Сжщия кметъ прѣзъ 1899 год. е присвоилъ общински пари 215.095 лева и е искалъ отъ постоянната комисия да ги опрадае. Обаче, комисиата не ги признала и му поврѣща окончателно постановлението подъ № 127, като го задължава да повърне паритѣ; но и до днесъ тѣзи пари сж у него.

Обрачаеме внимание на окръжния управителъ и постоянната комисиия да се позагрижатъ и защитатъ общественитѣ пари. Ний и други пжтъ бѣхме писали за злоупотрѣбленията на нѣкой и други кметове, като напирмѣръ за опанецкия, но и до сега компетентнитѣ власти не взематъ никакви мѣрки.

Ще чакаме и този пътъ да видимъ какво ще стане.

ХРОНИКА.

Народното Събрание е вече рѣшило и за напирѣдъ да останатъ г. г. А. Малиновъ и Д-ръ Ходжовъ за държавни обвинители по дѣлото на бившото Радославово министерство.

Княза вече е заминалъ за Русия, а слѣдъ него ще отидатъ и другитѣ членове на депутацията да пригласятъ руския царъ на тържество. Ако се направи смѣтка на тази депутация, то ще излезе, че около единъ милионъ лева грѣшни народни пари ще отидатъ на вътъртъ. Нека народа добръ виде кждѣ отиватъ неговия потъ.

Отъ нѣколко години насамъ бюджета на народното просвѣщение, като че е трънъ въ очитѣ на нашитѣ управници. Слухъ се прѣска, че и тази година тѣй цѣль да бжде намаленъ съ 400,000 л. Така, господа, намалявайте просвѣщението, увеличавайте войската, защото тя ти е нужна да държитъ въ подчинение народа.

Както казватъ, четири кжци, въ които руския царъ е живѣлъ прѣзъ врѣме на войната, ще бждатъ потегнати и обѣрнати въ малки музеи.

Екскурзията, която направиха Плѣвенци до Турна-Могурели, е прѣдизвикала нѣкои неприятности. Официалнитѣ романски власти сж се отнесли твърдѣ зле къмъ своитѣ гости, но за това, пѣкъ народа ги е посрѣщналъ твърдѣ добръ. Този е още единъ излишенъ фактъ, който доказва, че между правителствата и народа нѣма нищо общо, че народитѣ нѣматъ нищо какво да дѣлатъ по-между си, а това сж правителствата, които подклаждатъ всичко и хвърлятъ народитѣ въ омрази, войни и нещастия.

Онзи день 18 Май Софийскитѣ студенти сж празнували паметта на Ботева. Имало е шетствие и на паметника на Левски сж държали рѣчи и дикламирали незабравимитѣ Ботеви стихове. Нѣка всредъ толкова официални и княжески празници има единъ, който ще напомня на народа за неговитѣ истински защитници.

Както пишатъ нѣкои вѣстници бюджета отъ миналата година се е сключилъ съ единъ дефицитъ отъ 6 м. лева. Кждѣ е сега прочутия демократъ-финансистъ Каравеловъ да види своята прѣхвалена работа.

Санитарната Дирекция е изработила единъ законопроектъ за нашитѣ аптеки, спорѣдъ който цѣната на различнитѣ медикаменти цѣла да бжде намалена съ 35 %. Дано най-подирѣ и у насъ стане нѣщо свѣстно.

Министерството на Нар. Просвѣщение е назначило вече комисиия да прѣгледа писмѣнитѣ упражнения на учителскитѣ и учителитѣ, които прѣди мѣсецъ врѣме държаха държавенъ испитъ.

Полски работи. Отъ с. Махалата (Плѣвенско) ни съобщаватъ, че тамошния свешеникъ прѣди нѣколко дена осиновилъ неофициално сестриния си синъ и го згодилъ за сестрената дъщеря на жена си, а на 26 т. г. смѣта вече да ги вѣнчае. Чудна работа наистина, не защото младоженцитѣ излизатъ сродници, а за това, защото ако бѣше нѣкой сиромашъ, то

цѣло да го раскарватъ цѣла година по владии и архиерейски намѣстничества.

Обръщаме вниманието на респективнитѣ власти да видатъ какъ стои тази работа.

Както се научаваме тукашния работнически клубъ отъ желание да се освѣтли по-добръ въ работитѣ, цѣль да вземе инициативата за единъ наученъ диспутъ върху социализма въ читалищния салонъ. Поводъ на това е послужило бршурката *Опасность отъ социализма* отъ Ж. Д. Комбъ, която е преведена на български, напечатана въ София и распрѣсната до нашитѣ архиерейски намѣстничества за раздаване безплатно на благочестивитѣ християни.

Диспута цѣль да бжде въ слѣдующата недѣля, 2 юний и цѣли да бждатъ поканени да взематъ участие Архиерейското намѣстничество, Редакциитѣ на в. «Бдитель» и в. «Вѣститель», а така сжщо и всичкитѣ противници на социализма.

На 23 т. м. Плѣвенското Читалище «Съгласие» даде отложеное свое градинско увеселение. Макаръ че входнитѣ билети бѣха съ ниска цѣна, обаче имаше много малко граждани посетители. Игритѣ на велосипеди, както и юнашкитѣ игри бѣха добръ изпълнени и правиха добро впечатление. Най-накрая се разигра томбала и участвуюцитѣ въ нея стоядо късно вечеръ за да чакатъ свършването ѝ и да получатъ изигранитѣ предмети.

Комитета на «Царя Освободителя» е поискалъ вече отъ Народ. Събрание нужното количество пари за никому не нужното тържество, кое ще стане тази година на Шипка. Когато българския данъкоплатецъ ще бжде съсипанъ отъ работа и изгоренъ отъ жаркото слънце, тогава цѣла официална България ще гуляе на Шипка за здравие на Бъл. народъ и благодарѣствие на руския деспотизмъ.

Общеобразователно списание

„Двадесети вѣкъ“

За наука, философия и педагогия.

Излиза (въ Пловдивъ) и прѣзъ II година въ сжщия обемъ: мѣсечно, ки. въ 4—4½ печ. коли, смѣсенъ гармондъ, и въ сжщия духъ: като ориентираща върху най-важнитѣ и животрѣтатъци научно-философски и педагогически въпроси и съдѣйствува за обединение на знанията и създаване на убѣждения; новиятъ пѣкъ отдѣлъ — **наученъ погледъ** — има за цѣль, въ кратки реферати, да дава свѣдѣние върху най-новитѣ духовни прояви въ чужбина и въ насъ.

Годишенъ абонаментъ 7 лева, внесени при записването (до 5 книги — края на юни) 3.50 лева. **Прѣплатитѣ** до 15 май внасятъ по 6 лв. (единични лица) по 5.50 лв. (колективно 10 души) и по 5 лв. (колективно за ученици).

Постоянни сътрудници: г. г. Д-ръ Ат. Димитровъ, Д-ръ К. Свраковъ, Д-ръ В. Николчовъ, Д-ръ Д. Гиневъ, П. Миневъ и др.

Редактори: С. Велевъ и А. Кръстевъ. Порѣчкитѣ се отправятъ до редакторъ-студанти: А. Кръстевъ — Вратца.

Популярно - медицинското списание

„ЗДРАВІЕ“

излиза въ срѣдата на всѣки мѣсецъ, въ книжки отъ по 4 коли голѣма 8°.

То ще дава на читателитѣ си статии и свѣдѣния по разни клонове на популярната медицина, хигиена и санитария, които ще освѣтляватъ всички въпроси по запазване човѣшкото здравие.

Освѣтъ това, въ течение на годината абонатитѣ ще получатъ и четири безплатни премии (всѣки три мѣсеца по една), състоящи отъ по 6-8 печатни коли, а именно:

- 1) **Настинката** отъ академикъ княза Р. Тархенова;
- 2) **Хигиена на храненето**, отъ Д-ръ Б. Шапиро;
- 3) **Три лоши навици (алкохолизмътъ, онанизмътъ и пушенето тютюнъ)**, като обществено зло, отъ Д-ръ Л. Ляховски и
- 4) **Тѣлеснитѣ упражнения и тѣхното значение за здравieto** (съ 20 рисунки въ текста), отъ Проф. Р. Цандеръ.

Въ списанието ще взематъ участие, като сътрудници, и гда дѣкаритѣ: Ватевъ, Сѣряковъ, Тончевъ, Драмовъ, Камбосевъ и др.

Годишна цѣна на спесанието е само 6 лева, които могатъ да се платятъ и на два пжти: 3 лева при записването и 3 л. слѣдъ получаване на V-та книжка.

Ничинтъ на абонирането е сега съвсѣмъ улесненъ: въ пощ. станция се внася, **отъ точно опрѣдѣленъ адресъ**, сумата 3 или 6 лева, за да се издаде пощ. записъ за редакцията на «Здравие» въ Видинъ. Писма могатъ да не се пишатъ.

Всичко, що се отнася до списанието, се изпраща до печтн. на Д. С. Балева въ Видинъ.